

scat Butlletí

de la Societat Catalana de Terminologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Setembre-octubre de 2009 | Núm. 14 | Crèdits

scaterm.iec.cat

En aquest número...

- Les nostres notícies
- Activitat de la Junta
- El terme és notícia
- Les cròniques
- La ressenya
- Novetats
- Agenda
- El web recomanat

Recordau que...

...esperem els vostres suggeriments, les vostres notícies i novetats i tot allò que vulgueu que surti en el proper butlletí. Només heu d'escriure un correu a scaterm@iec.cat.

Les nostres notícies

Premi de la Societat Catalana de Terminologia

Tal com vam anunciar en el *Butlletí* núm. 12, la Societat Catalana de Terminologia ofereix un premi per promoure la recerca en terminologia entre els investigadors joves dels Països Catalans. El termini per a l'admissió de treballs aspirants a aquest premi acaba el 4 de desembre d'enguany.

Activitat de la Junta

Durant aquest estiu la Junta ha estat treballant principalment en l'actualització del web de la SCATERM, que ara conté més pestanyes per a poder encabir tota la informació relacionada amb les dues col·leccions previstes «Eines de Terminologia» i «Memòries de la Societat Catalana de Terminologia».

En l'apartat «Activitats» podeu trobar informació sobre les dates en què es reuneix la Junta i tota la informació associada als actes organitzats per la SCATERM. També hi trobareu informació sobre els actes previstos per al curs 2009-2010. En l'apartat «Junta Directiva» s'ha afegit informació més detallada sobre els membres de les diverses juntes directives. En l'apartat «Societat» hi ha totes les actes de les assemblees generals i la imatge corporativa de la nostra Societat en diversos formats. La nostra vicepresidenta, Lourdes Pascual, treballa encara en una descripció detallada de la història de la SCATERM —i de la seva predecessora— des dels inicis, que publicarem ben aviat en aquest mateix apartat.

El terme és notícia

L'economia del correu electrònic

La polisèmia del terme *correu electrònic* queda palesa en els múltiples contextos en els quals es pot utilitzar i en la varietat de verbs amb què es pot combinar: *tenir* correu electrònic, *enviar* un correu electrònic, *donar* el correu electrònic. Els parlants fem servir el mateix terme per a fer referència a coses ben diferents: una aplicació informàtica, un missatge i una adreça, respectivament.

Podríem dir que utilitzar la mateixa forma per a denominar tres realitats distintes però relacionades resulta econòmic. Però, si observem l'ús de la llengua, ens adonem que no sempre es fa servir el mateix terme, perquè també

trobem el *mail*, l'*e-mail* i l'escurçat *correu* (i potser encara algun altre), i tots es poden *tenir*, *enviar* o *donar*. Ho podem veure, a tall d'exemple, en els contextos següents, extrets del BOBNEO, el banc de dades de l'Observatori de Neologia de la Universitat Pompeu Fabra: «Podeu trucar-nos o bé enviar-nos un *mail*» (RAC1), «Jo li dono el telèfon i el *mail*, i vostè es posa en contacte amb mi com vulgui» (Catalunya Ràdio), «Paral·lelament, els usuaris optarem per tenir diversos *e-mails*, amb més o menys privacitat» (El Periódico).

De fet, doncs, s'utilitzen almenys quatre formes per a denominar realitats diverses. Sembla, per tant, que ja no podem argüir a favor de l'economia.

Si en comptes d'observar-ne l'ús ens fixem en la normativa establerta, el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans ens proporciona un terme diferent per a cada realitat: el *correu electrònic* és l'aplicació informàtica per mitjà de la qual es poden enviar i rebre *missatges de correu electrònic*, l'origen i la destinació dels quals s'identifiquen a través d'una *adreça electrònica*.

Clarament, l'economia lingüística també està en crisi: espontàniament, hi ha almenys quatre formes per a denominar cadascuna de les tres realitats; deliberadament, tenim una forma per a cada realitat, però no són pas sintètiques. És curiós que el correu electrònic sigui gratuït, però resulti tan poc econòmic en termes lingüístics.

M. Amor Montané March (Observatori de Neologia)

Les cròniques

Convit. I Congrés de Serveis Lingüístics de Territoris de Parla Catalana

El I Congrés de Serveis Lingüístics de Llengua Catalana va tenir lloc a l'Auditori Palau de Congressos de Girona els propassats 16 i 17 de juliol. Aquest esdeveniment va ser batejat amb el nom de *Convit*, en al·lusió a la famosa *Lletra de convit*, l'opuscle publicat per Antoni M. Alcover l'any 1901 en què exposava el projecte d'un diccionari de llengua catalana antiga i moderna que, finalment, es va convertir en el *Diccionari català-valencià-balear*. L'Ajuntament de Girona, juntament amb altres institucions, com ara el Consorci per a la Normalització Lingüística i la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, es va plantejar la idea d'aquesta reunió per tal d'unir els esforços que es fan des d'entorns molt diversos per promoure la llengua catalana.

La temàtica del congrés es va centrar en dos aspectes: el primer dia es va parlar sobre «Multilingüisme i tecnologies de la informació i la comunicació» i, el segon, sobre «Multilingüisme i societat». Aquests temes es van desenvolupar per mitjà de ponències, taules rodones i presentacions d'experiències.

El primer dia es va tractar el tema predominant del congrés: el multilingüisme i les TIC. Genís Roca, soci i director de l'empresa Roca Salvatella, va inaugurar els parlaments amb una ponència molt amena, titulada «*Hostings* vingueren i de casa ens traguieren», sobre l'evolució de les noves tecnologies i què cal fer per a no quedar-ne al marge. A continuació, hi va haver una taula rodona sobre «Quin ha de ser el perfil del professional dels serveis lingüístics del segle XXI en relació amb les TIC».

Un moment de pausa durant el primer dia del Convit (d'esquerra a dreta, Sònia Luque i Silvana Casellas, sòcies de la SCATERM, i Núria Florit i Josep M. Mestres, del Servei de Correcció Lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans).

A la tarda, es van fer dues presentacions d'experiències: en la primera es van exposar les plataformes que s'han creat amb les TIC des del món laboral i l'ús de les eines 2.0, i en la segona es van presentar els models que s'estan desenvolupant per potenciar la llengua en diversos territoris dels Països Catalans, concretament el model de l'Institut Font Nova, de Perpinyà; el de l'Alguer; el de l'Obra Cultural Balear, i el d'*El Tempir*, d'Elx. Després de cada presentació hi va haver un torn obert de paraules, en el qual els assistents van poder fer preguntes o suggeriments als ponents. Els parlaments del primer dia els va tancar el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes d'enguany, Joan Solà i Cortassa, que va fer una breu descripció de la situació lingüística del català i el paper que hi han de tenir els professionals de la llengua.

L'endemà, per tractar el multilingüisme i la societat, es va començar amb una ponència a càrrec de Jordi Bayona, professor del Departament de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, sobre els reptes i els avantatges que implica la immigració en la societat. Aquest tema es va enllaçar amb la taula rodona posterior sobre «L'acolliment lingüístic de persones nouvingudes en un context social multilingüe». A continuació, es va fer la segona presentació d'experiències, en la qual es van exposar les diverses estratègies que s'han dut a terme per fomentar la llengua davant de col·lectius amb orígens lingüístics diferents.

Una de les idees fonamentals del Congrés era organitzar un debat en què participessin tots els Països Catalans i, a més, es comencessin a crear lligams de col·laboració entre els diferents territoris. En aquesta línia, hi va haver una voluntat clara de fer conèixer als altres territoris les tasques que cadascú duu a terme per defensar la llengua, des de la Catalunya del Nord, fins a l'Alguer, passant pel País Valencià i per les Illes Balears. Algunes actuacions de promoció de la llengua van quedar reflectides en diverses interpretacions musicals, corrandes i glossades.

Silvana Casellas i Casal (sòcia de la SCATERM)

La ressenya

La terminologia a l'abast de tothom

L'Estenedor [en línia] [Mollet del Vallès: Ajuntament de Mollet del Vallès: Consorci per a la Normalització Lingüística. Servei Local de Català] (desembre 2001 -). <<http://www.molletvalles.net/index.php?id=561#1271>> [Consulta: 6 setembre 2009].

Com bé sabem, la terminologia no pot ser només una qüestió d'especialistes i d'entesos, sinó que és important que el conjunt de parlants tinguin un domini suficient de la llengua també pel que fa als àmbits d'especialitat. Per aconseguir-ho, és essencial que hi hagi eines de divulgació terminològica que puguin arribar a tota la ciutadania, i aquesta que presentem avui n'és una de paradigmàtica.

Amb un llenguatge planer i entenedor, Montserrat Pocurull i Glòria Arimon, dues lingüistes emprenedores i coratjoses, han sabut tirar endavant una revista electrònica de dues pàgines, senzilla però de qualitat, que ja ha arribat al número 66 i als vuit anys d'existència. La periodicitat de la publicació és gairebé mensual.

El que havia de ser un complement, una ampliació i una eina de debat del *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Mollet del Vallès* (hi podeu accedir des de l'adreça <http://www.molletvalles.net/index.php?id=209>) ha esdevingut una veritable eina de comunicació i divulgació terminològiques per a la població d'aquest municipi del Vallès Oriental.

La revista és una col·laboració del Departament de Documentació i Publicacions de l'Ajuntament de Mollet i del Servei Local de Català d'aquest municipi (dependent del Consorci per a la Normalització Lingüística).

Són tants els termes comentats al llarg d'aquests seixanta-sis números, que seria molt útil que hi hagués, en la mateixa pàgina web, una llista alfabètica de termes i topònims (que de vegades també són objecte de comentari) amb la remissió a l'exemplar corresponent.

En aquest sentit, els primers cinquanta números de la revista han estat aplegats en un sol volum després d'haver passat una revisió acurada de les dues responsables (http://www.molletvalles.net/fileadmin/Image_Archive/ArxiusMollet/Publicacions_mpal/Estenedor/Estenedor1-50.pdf), encara que de moment no conté cap índex de termes. Els encoratgem a afegir-hi l'índex quan sigui possible; serà, sens dubte, la millor manera de fer accessible tota la informació publicada.

Felicitem cordialment Montserrat Pocurull, del CPNL, Glòria Arimon, de l'Ajuntament de Mollet, i els responsables de Cultura de l'Ajuntament al llarg d'aquests anys per aquesta magnífica iniciativa i per la perseverança en la difusió de la terminologia pròpia de la nostra llengua. Per molts números!

Josep M. Mestres

Novetats

Nous termes normalitzats (DOGC núm. 5428, 24/07/2009)

Quart volum de l'Atles lingüístic del domini català

ESTEN, una eina per al seguiment de la terminologia normalitzada

Lèxic de les Comunitats Europees en línia

Llengua i Ús, núm. 45

Vocabulari de luminotècnia en línia

Agenda

IV Seminari de la SCATERM: «Ortotipografia del llenguatge científic i tècnic» (Barcelona, 11 de novembre de 2009)

Simposi Internacional sobre Multilingüisme i Ciberespai (Barcelona, 29 i 30 de setembre de 2009)

III Espais Terminològics: «Terminologia i variació geolingüística» (Barcelona: 12 de novembre de 2009)

El web recomanat

Les noves tecnologies i els blocs: *Català Afinat*

Ara que estem immersos en les famoses TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) han aparegut un gavadal de blocs relacionats amb l'ús de la llengua arreu del domini català, bé sigui des del punt de vista sociolingüístic, bé sigui des del punt de vista normatiu.

Com a mostra, comentarem el bloc *Català Afinat* (<http://catala-afinat.blogspot.com>), degut a les bones arts de la jove assessora lingüística i sòcia de la SCATERM Sònia Luque, que desenvolupa la seva tasca professional com a lingüista a l'Agència Catalana de Notícies.

Aquest bloc és gairebé personal, ja que conté un perfil prou detallat des del punt de vista curricular i de preferències musicals i d'altra mena, per bé que l'element principal són els comentaris lingüístics sobre mots i expressions que l'autora fa a partir del seu coneixement de la matèria.

Entre aquests comentaris, destaquen els terminològics, que són redactats amb encert i brevetat, la qual cosa s'agraeix sempre. A més, cada terme comentat és il·lustrat amb una imatge i una frase al·lusiva que el conté.

Tot i que la voluntat d'aquesta pàgina és merament divulgadora, el paper que fa aquest bloc, i tants altres blocs com aquest, pot ser essencial perquè la terminologia sigui difosa àmpliament i emprada correctament per tota classe d'usuaris de la llengua.

CATALÀ AFINAT

CATALÀ AFINAT PER A SENSIBILITATS LINGÜÍSTIQUES LATENTS

31.8.09

Encastament

Existeix una modalitat de robatori força destronera que és la de l'encastament. Els lladres encasten un cobre contra un aparador, generalment és el d'una joieria, i aprofiten per arreplegar tot el que s'hi mostra. Són molt ràpids. Després marxen a corre-cuita i ja està. En castellà és un *atunizaje*, denominació que fa que sovint en català alguns en diguin *allunatge*, perquè en fan una traducció literal. Un *allunatge*, benvolguts, és un aterrament a la lluna. Per tant, com diria en Monegal: *aleeeeeerta!*

CATALÀ AFINAT

Lingüista,
assessora,
professora i
correctora de
català. Faig de tot com la majoria
que es dedica a aquest àmbit.
Voluntària per la llengua.
Adreça-e: catala.afinat@gmail.com

[VISUALITZAR EL MEU PERFIL
COMPLET](#)

**VOTEU-ME, SI VOLEU,
ALS PREMIS BLOCS
CATALUNYA. GRÀCIES!**

[Votar català afinat](#)

Josep M. Mestres

SOCIETAT CATALANA DE TERMINOLOGIA
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

scat
term

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, podeu exercir el dret d'accés, de rectificació, d'oposició i de cancel·lació de les vostres dades per correu electrònic a scaterm@iec.cat.